

НАУКОВЕ ЖИТТЯ

Завальнюк Сергій Володимирович

аспірант кафедри цивільного права

Національного університету «Одеська юридична академія»

МІЖКАФЕДРАЛЬНИЙ МЕТОДОЛОГІЧНИЙ СЕМІНАР АСПІРАНТІВ КАФЕДРИ ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА ТА КАФЕДРИ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ І КОРПОРАТИВНОГО ПРАВА

В Національному університеті «Одеська юридична академія» (далі – НУ «ОЮА») з 12 вересня 2014 року було започатковано регулярне проведення міжкафедральних методологічних семінарів аспірантів кафедри цивільного права та кафедри права інтелектуальної власності і корпоративного права.

Методологічні семінари проводяться з метою обговорення проблематики досліджень (зокрема дисертаційних), якими займаються науковці-початківці кафедр. Таке обговорення відіграє важливу роль у якісному розвитку Одеської цивілістичної школи, адже при виступах з доповідями аспірантів присутні досвідчені вчені кафедр, які акцентують увагу присутніх на проблемних питаннях, дають поради молоді. Крім того, на семінарах виступають провідні науковці кафедр з доповідями, в яких розглядаються актуальні питання розвитку юридичної науки.

Наукова атмосфера, яка панувала під час проведених методологічних семінарів, надала потужний стимул до творчості та гармонізації зусиль його учасників.

Зі вступним словом до учасників семінару звернувся завідуючий кафедри цивільного права НУ «ОЮА» д.ю.н., професор Євген Олегович Харитонов, який підкреслив важливість проведених досліджень, визначив завдання і порядок роботи семінару, побажав плідних пошуків і успіхів у праці.

З першою доповіддю на тему: «Підготовка дисертацій і правові проблеми «академічного плагіату» у контексті Закону України «Про вищу освіту» (далі – ЗУ) виступила к.ю.н., доцент кафедри права інтелектуальної власності та корпоративного права НУ «ОЮА» Ульянова Галина Олексіївна.

Актуальність виступу доповідача полягала у нововведеннях в законодавстві, які виникли з прийняттям ЗУ. Новим законом введено багато змін в організації діяльності вищих навчальних закладів

і безпосередньо у сфері надання освітніх послуг. Особливу увагу доповідач акцентував на такому нововведенні Закону України «Про вищу освіту», як положення про академічний плагіат. Так, на сьогодні, одним із найпоширеніших порушень прав інтелектуальної власності у науковій сфері, є плагіат. Тому закріплення у ЗУ норм про академічний плагіат є вагомим кроком у боротьбі з ним.

На думку доповідача, закріплення положень про академічний плагіат у новому ЗУ буде поштовхом у боротьбі із цим негативним явищем. Аналіз основних положень академічного плагіату зміг виявити питання, які необхідно уточнити. Перш за все, це стосується самого визначення академічного плагіату. Зокрема, потребує уточнення питання щодо можливості визнання плагіатом привласнення авторства на необнародувані тексти, уточнення умов неправомірного відтворення тексту.

На цьому перший день проведення семінару був завершений. Наступний семінар проводився 26 вересня 2014 року.

Виступила аспірант кафедри цивільного права НУ «ОЮА» Єременко Карина Олегівна з доповіддю на тему: «Цивільно-правові наслідки недотримання вимог щодо форми правочину».

Доповідь розпочалась з огляду використаної літератури, наукових праць вчених, які займалися цією проблематикою. Далі вона висвітлила проблематику електронного правочину. На її думку, електронний правочин слід розглядати як різновид простої письмової форми правочину, який може застосовуватись у всіх випадках, коли встановлено обов'язкове письмове оформлення правочину, якщо законом спеціально не оговорюється, що застосування електронної форми правочину неприпустимо.

Єременко К.О. наголосила на тому, що за загальним правилом, суди не вправі застосовувати

наслідки нікчемного правочину за власною ініціативою, оскільки це виходить за межі позовних вимог, проте суду необхідно надати право застосовувати наслідки недійсності нікчемного правочину в тих випадках, коли застосування наслідків недійсності нікчемного правочину є необхідним для захисту публічних інтересів, а особи, які мають право на такий позов, ухиляються від його пред'явлення. З урахуванням вказаного, вона вважає необхідним внести зміни у ч. 5 ст. 216 Цивільного кодексу України (далі – ЦК), та викласти її наступним чином: «Вимога про застосування наслідків недійсності нікчемного правочину може бути пред'явлена будь-якою заінтересованою особою. Суд може застосувати наслідки недійсності нікчемного правочину з власної ініціативи лише за умови, що застосування наслідків недійсності нікчемного правочину є необхідним для захисту публічних інтересів, а особи, які мають право на такий позов, ухиляються від його пред'явлення».

Доповідач вперше обґрунтувала необхідність надати сторонам правочину, вчиненого з порушенням вимог щодо нотаріального посвідчення, право вимагати конвалідації такого правочину за умови наявності обставин, які об'єктивно перешкоджають посвідченню правочину, якщо до настання цих обставин сторони домовились щодо істотних умов договору, що підтверджується письмовими доказами, а також частково виконали договір. З урахуванням зазначеного, вона вважає за необхідне викласти ч. 2 ст. 220 ЦК України у наступній редакції: «Якщо сторони домовились щодо усіх істотних умов договору, що підтверджується письмовими доказами, і відбулося повне або часткове виконання договору, але одна із сторін ухилилася від його нотаріального

посвідчення, або посвідченню правочину перешкоджає обставина, незалежна від волі осіб, що його вчинили, суд може визнати такий договір дійсним».

Наступною була доповідь завідуючого кафедри цивільного права НУ «ОЮА» д.ю.н., професора Євгена Олеговича Харитонова на тему: «Теоретичні проблеми співвідношення концепту приватного і цивільного права». В своєму виступі він розглянув феномен приватного права на інакших (нових) засадах, котрі у сукупності складають методологічний імператив дослідження.

Доповідач обрав і охарактеризував такі визначальні аспекти характеристики приватного права як оцінка права в цілому і приватного права, зокрема, як явища, органічно притаманного західній культурі (цивілізації); розгляд приватного права, як концепту, який, разом із тим, виступає як елемент національних правових систем, проявляючись у останніх як національне цивільне право; розуміння концепту ментальності як чинника формування (існування) загального концепту приватного права, котрий, разом із тим, внаслідок відмінностей національних менталітетів виступає підставою диференціації «цивільно-правових» систем.

Таким чином, на протязі двох семінарів було проведено аналіз нового законодавства, запропоновано внесення актуальних змін у діюче законодавство та розглянуто нові концепти для характеристики феномену приватного права.

За підсумками проведених міжкафедральних методологічних семінарів аспірантів кафедри цивільного права та кафедри права інтелектуальної власності і корпоративного права їх організаторами і учасниками були зроблені висновки про доцільність подальшого проведення заходів такого роду.

